

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Prezime: Zhuniqi

Ime: Isuf

Ime oca: Xhemal

Pol: muški

Prvobitna adresa: Bela Crkva /Belacërk/ bb, opština Orahovac /Rahovec/, Kosovo

Trenutna adresa: trenutno nema stalno mesto boravka

Budući način kontaktiranja: Fadil Zhuniqi, (brat), živi u Švajcarskoj, broj telefona:
00 41 7945 42479

Datum rođenja: 29. decembar 1959. Mesto rođenja: Bela Crkva, Kosovo

Nacionalnost: Albanac

Veroispovest: musliman

Jezik/jezici koje govori: albanski, srpskohrvatski i delimično nemački

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Jezici korišteni u toku razgovora: engleski i albanski

Trenutno zanimanje: nema

Prethodno: vozač autobusa

Datum(i) razgovora: 4. maj, 1999.

Razgovor(e) vodili: J.S. Prisk

Prevodilac: Auron Cecaj

Imena ostalih lica prisutnih tokom razgovora: niko

POTPIS SVEDOKA:

/potpisano/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

IZJAVA SVEDOKA:

Ja sam Isuf Zhuniqi. Rođen sam u Beloj Crkvi, gde sam živeo i radio veći deo svog života. U periodu između 1979. i 1980. godine, služio sam redovni vojni rok u jugoslavenskoj vojsci, u rodu pešadije, i bio sam stacioniran u Makedoniji. Sledećih deset godina radio sam kao zemljoradnik u Beloj Crkvi. Između 1990. i 1996, radio sam kao građevinski radnik u Švajcarskoj. Vratio sam se na Kosovo u decembru 1996. godine, nakon što sam zaradio nešto novaca u Švajcarskoj, kojim sam kupio dva autobusa. Na taj način sam bio u mogućnosti da osnujem malu firmu za prevoz putnika na liniji Đakovica /Gjakovë/ - Prizren /Prizren/. U normalnim vremenima, pre ove trenutne situacije na Kosovu, živeo sam u kući u Beloj Crkvi, sa svojom suprugom Nurije, starom 37 godina, svoje dve ćerke Ardianom, starom 17 godina, i Albeanom, starom 8 godina, kao i moja dva sina, Ymerom, starim 13 godina, i Adnanom, starim 4 godine. Moj otac Xhemal, star 75 godina, i moja majka Fetije, stara 60 godina, su takođe živeli sa nama.

Pre početka napada NATO-a, 24. marta 1999. godine, iako sam bio svestan nemira i incidenata koji su se dešavali na Kosovu, ništa se značajnije nije dešavalo u selu Bela Crkva i u njegovoj neposrednoj okolini. U mom selu nisu živeli Srbi. Sve do tada, moja porodica i ja, nismo bili lično pogodeni tim sukobom. U našem selu je bilo 350 kuća, a stanovnika je bilo oko 3.000.

Oko 03:30 ujutru, 25. marta 1999. godine, probudila me je jaka buka koja je dolazila spolja. Kad sam pogledao iz kuće video sam da je 12 zelenih tenkova VJ-a /Vojske Jugoslavije/ došlo iz pravca Orahovca i zaustavilo se kod džamije u centru mog sela. Bili su samo 50 metara udaljeni od moje kuće. Osetio sam da je bolje da porodicu odmah izvedem iz kuće, tako da sam organizovao sve članove moje uže porodice koje sam već spomenuo, kao i suprugu mog starijeg brata i troje dece. U poslednjih godinu dana, moj stariji brat živeo je u Švajcarskoj. Moja porodica i ja napustili smo selo i otišli da se sakrijemo u jedno polje na rubu sela, koje je od pogleda štitila obližnja šuma. Mnogi moji susedi, ukupno oko 200 ljudi, takođe su se okupili tamo.

Sa mesta gde sam se ja nalazio u polju, video sam kako se tenkovi udaljavaju iz sela. Zatim su se poredali na cesti i krenuli u pravcu Celine /Celine/, jednog drugog sela u blizini sela Velika Kruša /Krushë e Madhe/ i Mala Kruša /Krushë e Vogël/. U tom trenutku nam se činilo da je bezbedno da se vratimo u selo, pa smo se svi vratili svojim kućama.

Samo petnaestak minuta kasnije, čuo sam pucjavu iz automatskog oružja koja je dopirala spolja i video sam kako iz kuća, udaljenih oko 200 metara od moje kuće, izbija plamen. Ja sam zatim ponovo okupio sve članove svoje porodice i izveo ih iz kuće. Ovog puta, otišli smo prema jednom plitkom potoku, sa strmim i izdignutim obalama, koje su nas mogle sakriti od napadača. Ovo mesto se nalazilo u suprotnom pravcu od šume koju sam ranije spomenuo, gde bismo, na žalost, bili izloženi pucjavi. Potok se nalazio oko 900 metara od moje kuće. U potoku se skupilo nešto

POTPIS SVEDOKA:

/potpisano/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

malo više od 700 stanovnika sela. Zatim smo išli pešice oko jedan kilometar u pravcu Rogova /Rogovë/, povremeno se sklanjajući od, kako nam se činilo, snajperista koji su nišani u našem pravcu. Dok smo išli, čuli smo pucnjavu iz automatskog oružja, koja je dopirala iz sela, kao i eksplozije. Svi smo bili strašno uplašeni.

Nakon kraćeg vremena, došli smo do železničkog mosta preko jednog potoka, što je, u stvari, bila pruga koja je povezivala obližnje selo Zrze /Xerxhe/ sa Prizrenom. Sklonili smo se ispod mosta i tamo ostali nekoliko časova. Oko 09:30 sati ujutro, dok smo stajali tamo, video sam kako jedan odred od 16 policajaca prema nama ide obalom potoka, krećući se istim pravcem kojim smo i mi prethodno došli. Ovi policajci su nosili zelenkastoplave maskirne uniforme, sa oznakama na rukavima, mada ne mogu tačno da se setim kako su te oznake izgledale. Svi policajci imali su bele trake na rukavima i nosili su zelenkaste šlemove. Svi su bili naoružani jurišnim puškama "AK 47" i svi su u koricama za opasačem imali oko 30 cm dugačke noževe. Neki policajci su takođe imali pištolje u futrolama za opasačima. Prepoznao sam jednog policajca, mada mu nisam znao ime. Često sam ga vidao u Orahovcu kako obavlja redovne dužnosti u policijskoj patroli, a sećam se i da su mi ljudi ranije rekli da je on Srbin iz Velike Hoče /Hoçë e Madhe/. Tada je na sebi imao uobičajenu plavu policijsku uniformu i obično je nosio lično oružje.

Dok su nam se policajci približavali, primetio sam da se jedna grupa od 13 ljudi, iz dve porodice, i dalje kreće duž potoka. Ovi ljudi još nisu bili stigli do našeg skloništa ispod železničkog mosta. Policajci su se nalazili odmah iza ove grupe ljudi, koja je bila oko 50 metara udaljena od nas, a onda je jedan policajac iz tog odreda povikao: "Pucaj!" Ovaj policajac i još dvojica otvorili su vatru iz jurišnih pušaka. Na mestu su ubili mog rođaka, Clirima Zhuniqi, koji je otprilike bio isto godište kao ja, njegova supruga, čijeg imena ne mogu da se setim, osmogodišnja kćerka, Dardane, šestogodišnji sin, Dardan, i još jedan sin koji je imao četiri godine, kao i svi članovi porodice Xhemala Spahiua. Xhemal je bio iz sela Abtrusha /kao u originalu/ i sklonio se od Srba u naše selo, kod mog rođaka. Zajedno sa njim ubijeni su i njegova supruga, još jedna žena i četvoro male dece. Saznao sam dosta kasnije da je jedino Clirimov dvogodišnji sin preživio ovo streljanje. Istovremeno sa tom paljbom, iz snajpera se mnogo pucalo u pravcu obe strane mosta. Iz tog razloga, niko iz naše glavne grupe nije mogao ni da pokuša da pobjegne.

Policajci su se tada podelili u dve grupe i zauzeli su ležeći položaj za gađanje na obali sa obe strane potoka. Jedan policajac je govorio na albanskom jeziku i naredio nam da im pridemo. Nakon toga, ovaj policajac je izdavao sva naređenja. Mada je govorio albanski jezik, znao sam da je Srbin. Ovaj čovek, koji je očigledno bio vođa, bio je visok 185 cm, snažne građe i imao je normalan ten. Sa obe strane usana imao je nešto što je ličilo na jamice i nije nosio ni bradu ni brkove. Na ramenima /? epoletama/ je imao tri ili četiri zvezdice. Mogao bih da ga prepoznam, kad bih ga ponovo video. U stvari, siguran sam da nikada neću zaboraviti njegov lik.

Voda je svima naredio da stave ruke na potiljak i da se popnu sa potoka na železnički most. Zatim nam je naredio da se podelimo u tri grupe, jednu za žene i decu na

POTPIS SVEDOKA:

/potpisano/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

mostu, a druge dve za muškarce koji su stajali na zemlji, sa obe strane mosta i potoka. To smo i uradili. Zatim je nama muškarcima naredeno da se skinemo do donjeg veša.

Policajci su zatim obišli obe grupe muškaraca i opljačkali nas. Blizu mesta gde smo stajali ležale su hrpe odeće. Jedan policajac je došao do moje jakne i izvadio moj pasoš. Pitao je: "Ko je Isuf Zhuniqi?" Ja sam se javio. Rekao mi je da sad mogu da budem i mrtav, kao i to da za mene više nema života na Kosovu. Pocepao mi je pasoš, a potom je izvadio moju ličnu kartu i vozačku dozvolu, pa je i njih pocepao. Pocepane dokumente bacio je na zemlju. Iz moje jakne je izvadio i 1.200 nemačkih maraka i stavio ih u svoj džep od košulje. To je, u stvari, bio isti onaj policajac kog sam prethodno pomenuo, i za kog sam znao da je nekada radio u Orahovcu. U stvari, mislim da je i on mene prepoznao, jer sam često vozio autobuse na područjima gde je on radio. Dok sam stajao tamo, video sam da se isto desilo svim muškarcima. Njima je takođe naredeno da poskidaju lančiće, satove, prstenje i da ih predaju policajcima koji su ih stavljali u svoje džepove. Ova procedura trajala je oko pola sata i za to vreme, koliko sam mogao da vidim, žene i decu na mostu nisu dirali.

Voda nam je onda naredio da se ponovo obučemo i da formiramo jednu grupu. Ženama i deci naredio je da krenu pešice prugom prema Zrzu. Mom ocu je, iz nekog razloga, bilo dozvoljeno da krene sa njima, mada drugim starijim muškarcima nije bilo dozvoljeno da idu. Zatim je jedan policajac naredio jednom čoveku da mu pride. Voda je odmah naredio tom čoveku da se priključi grupi, a policajca je ukorio, rekavši mu: "Da to više nisi uradio. Ja sam komandant, a ne ti." Kada su žene i deca odmakli oko 100 metara, ali su se još uvek videli, jedan lekar koji je stanovao u mom selu, Nisim Popaj, star oko 35 godina, obratio se vodi, koji je stajao blizu njega. Doktor Popaj je rekao: "Pustite nas na miru. Mi smo samo zemljoradnici. Mi nismo OVK /Oslobodilačka vojska Kosova/." U tom trenutku, jedan drugi policajac oborio je na zemlju sedamnaestogodišnjeg Shendeta Popaja, koji je bio doktorov nećak. Voda je Shendetu stao čizmom na grlo. Bez ijedne reči, voda je kratkim rafalom iz jurišne puške pogodio doktora u grudi i ubio ga na licu mesta. Zatim je pušku uperio u Shendeta, ispalio mu jedan metak u glavu i ubio ga na licu mesta.

U tom trenutku, jedan čovek pokušao je nešto da kaže. Voda je rekao: "Zaveži, majku ti jebem!", a onda nam je naredio da sidemo niz obalu u potok. Bilo nas je oko 65. Kad smo ponovo sišli u potok, vođa je izdao naredenje da se otvori vatra. U tom trenutku, svi policajci su otvorili vatru iz automatskog oružja. Pogodili su me u rame, pa sam pao. Drugi ljudi su padali po meni. Ostao sam pri svesti, ali sam ležao mirno i pretvarao se da sam mrtav. Pucnjava je trajala oko pet minuta. Onda je pucanje prestalo. Neki policajci su sišli u potok. Čuo sam ih više puta kako govore: "Ovaj još diše", nakon čega sam čuo više pojedinačnih pucnjeva zaredom. Bilo je više od deset takvih pucnjeva. Nedugo zatim, čuo sam nekoga kako kaže: "E, pa, sad su svi mrtvi. Idemo." Ležao sam, pretvarajući se da sam mrtav, a nakon 20 minuta, sve se utišalo. Kad sam se uverio da se više ništa ne čuje nigde oko mene, ustao sam. Video sam da je dosta ubijenih muškaraca imalo strašne povrede od metaka. Bilo je onih kojima su se glave rasprsle, drugima su razneseni ekstremiteti, a nekima su lica bila užasno rasprsnuta. U potoku je bilo puno krvi i mnogo ostataka lobanje i mozga.

POTPIS SVEDOKA:

/potpisano/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

Dok sam se osvrato oko sebe, video sam da su ubijeni sledeći ljudi, od kojih su prvih 18 moji rodaci i prezivaju se isto kao ja:

1. Bajram, star 51 godinu,
2. Qemal, star 59 godina,
3. Abein, star 37 godina,
4. Destan, star 68 godina,
5. Ibrahim, star 68 godina,
6. Biladh, star 67 godina,
7. Shemsi, star 52 godine,
8. Muharrem, star 30 godina,
9. Reshit, star oko 32 godine,
10. Muhammet, star 70 godina,
11. Hysni, star 70 godina,
12. Medi, star oko 55 godina,
13. Agim, star 51 godinu,
14. Qamil, star 77 godina,
15. Eshref, star 55 godina,
16. Fatos, star 42 godine,
17. Fatosov sin, star 16 godina,
18. Kasim, star 33 godine,
19. Abdullah Begaj, star 25 godina,
20. Murat Berisha, star preko 60 godina,
21. Fadil Gashi, star 46 godina,
22. Musa Morina, star 65 godina.

Bilo je takode i 19 leševa ljudi iz Popajeve porodice, a to su:

23. Sedat, star 47 godina,
24. Irfan, star 41 godinu,
25. Nazmi, star 45 godina,
26. Alban, star 21 godinu,
27. Agon, star 14 godina,
28. Ethem, star 46 godina,
29. Kreshnik, star 18 godina,
30. Mersel, star 53 godine,
31. Sahid, star 40 godina,
32. Belul, star 14 godina,
33. Hazer, star 77 godina,
34. Bedrush, star 47 godina,
35. Abdullah, star 18 godina,
36. Isuf, star 76 godina,
37. Vehap, star 58 godina,
38. Mehmet, star 46 godina,
39. Lindrit, star 18 godina,
40. Xhavit, star 32 godine,
41. Hyshi, star 37 godina.

POTPIS SVEDOKA:

/potpisano/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

Bilo je još 11 drugih ljudi, koji su ležali mrtvi u potoku, ali sada ne mogu da se setim njihovih imena.

Nakon toga, sam uspeo da dodem do Zrza, gde sam pronašao članove svoje najuže porodice i video da su na sigurnom. Jedna od žena iz grupe, koja je bila medicinska sestra, pružila mi je prvu pomoć. Sledeća četiri dana bio sam jako bolestan i stalno sam gubio svest. Međutim, rečeno mi je da se policija tada pojavila u blizini Zrza. Uplašio sam se šta bi moglo da se desi ako me policija pronađe, pa sam ostavio svoju porodicu i otišao u brda da se sakrijem, a sa sobom sam poneo samo pribor za prvu pomoć. U brdima sam naišao na četrdesetak stanovnika sela Bela Crkva, koji su se krili tamo. Oni su otišli iz sela u drugom pravcu od onog u kojem sam ja otišao. Rekli su mi da je celo selo uništeno i da samo dve kuće nisu spaljene.

U noći 31. marta, otišao sam u Nogavac /Nagafc/, gde su Srbi naredili gomili raseljenih ljudi iz ostalih sela da se okupe. Dana 1. aprila, vratio sam se u Zrze da posetim porodicu, ali se nisam usudio da tamo ostanem, jer je policija bila u selu. Tamo sam ostao samo sat vremena, a onda sam se vratio u Nogavac. U tom trenutku sam išao pešice bilo je oko 02:00 sata ujutro kada je počelo bombardovanje iz aviona. Čuo sam tri jake eksplozije sa tri različita mesta u Nogavcu, od kojih je jedno bilo jako blizu mene. Potrčao sam, pokušavajući to da izbegnem /kao u originalu/, ali sam iznenada zadobio udarac u glavu od kojeg mora da sam se onesvestio.

Kad sam se probudio /? osvestio/, bio je 3. april i nalazio sam se u Kukësu, u Albaniji. Moj rođak, Ismet Zhuniqi, ispričao mi je da je prolazio na traktoru sa svojom porodicom kad su mu ljudi rekli da su me videli da ležim ranjen na zemlji. Ismet je rekao da je on onda došao, pronašao me, ukrcao me na svoj traktor i odveo u Albaniju. Ja se uopšte ničega ne sećam u vezi s tim putovanjem. Ne znam ništa o tome gde se nalaze moja supruga, deca, majka i otac. Raspitivao sam se za njih po raznim izbegličkim logorima, kako u Kukësu, tako i u Tirani, a u tome mi pomažu i drugi ljudi na graničnim prelazima, ali do sada nisam dobio nikakvu informaciju o njima.

Kasnije sam saznao da sam zadobio razderotine po glavi i desnoj ruci, kada me je verovatno geler oborio na zemlju. Ove povrede sada nisu tako loše i prilično su zarasle, nakon medicinske obrade i previjanja. Tek danas, kada sam dobio rendgenski snimak, nakon što ste me odveli na kliniku, saznao sam da još uvek imam metak u desnoj nadlaktici, blizu ramenog zgloba.

U selu Bela Crkva nikad nije bilo baze OVK-a, niti su oni tamo ikada bili prisutni. Nisam nikada bio pripadnik OVK-a i nikada me to nije interesovalo. Samo sam hteo da vodim svoju firmu za prevoz putničkim autobusima i da živim mirnim životom. Moj mladi brat, Avni, koji nije živeo sa mnom na Kosovu, bio je pripadnik OVK-a, nekih godinu dana. Koliko ja znam, učestvovao je u borbi protiv srpskih snaga, ali nisam imao nikakve bliže kontakte sa njim u poslednjih 12 meseci.

To je sve što imam da vam kažem.

POTPIS SVEDOKA:

/potpisano/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

POTVRDA SVEDOKA

Ova izjava koja se sastoji od ... stranica glasno mi je pročitana na albanskom jeziku i istinita je, prema mom najboljem znanju i sećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svestan sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjenih na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 4. maj 1999.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, /rukom napisano:/ Auron Cecaj, prevodilac, potvrđujem sledeće:

1. Odgovarajuće sam kvalifikovan i ovlašćen od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjenih na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa albanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na albanski jezik.
2. /rukom napisano:/ Isuf Zhuniqi mi je dao do znanja da govori i razume albanski jezik.
3. Gorenavedenu izjavu sam usmeno preveo s engleskog na albanski jezik u prisustvu /rukom napisano:/ Isufa Zhuniqija, koji je, po svemu sudeći, čuo i razumeo prevod ove izjave.
4. /rukom napisano:/ Isuf Zhuniqi je potvrdio da su, po njegovom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih preveo, što je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.

Datum: 4. maj 1999.

Potpis: /potpisano/

POTPIS SVEDOKA:

/potpisano/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/

ZAMENSKA STRANICA

Sledeći niz elektronskih brojeva je namerno ostavljen prazan.

0076-3217-0076-3219

Opis: Fotografije

POTPIS SVEDOKA:

/potpisano/

OSTALI PRISUTNI:

/potpisano/

/potpisano/